

รายงานการประชุม
คณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง ด้านการส่งเสริมระบบนิเวศนวัตกรรม
และการพัฒนาปรับปรุงกฎหมาย กฎและระเบียบ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔
วันพุธที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๔ เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมศาสตราจารย์เกียรติคุณเกษม วัฒนชัย ชั้น ๑๘ อาคารอุดมศึกษา ๒
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
และระบบออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชัน Zoom

ผู้มาประชุม

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
(นายเอนก เหล่าธรรมทัศน์)	ประธานกรรมการ
๒. ประธานกรรมการการอุดมศึกษา
(นายสมคิด เลิศไพฑูรย์)	กรรมการ
๓. ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
(นายกิตติพงศ์ พร้อมวงศ์)	กรรมการ
๔. นายณรงค์ ศิริเลิศวรกุล	กรรมการ
๕. ผู้แทนสำนักงานนโยบายการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
(นางสาวสิริพร พิทยโสภณ)	เลขานุการ
๖. ผู้แทนสำนักงานนโยบายการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
(นางสาวนิรดา วีระโสภณ)	ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

๑. ประธานกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
(นายสุทธิพร จิตต์มิตรภาพ)	กรรมการ
๒. นายกานต์ ตระกูลฮุน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๓. นายพิเชฐ ดุรงคเวโรจน์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๔. นายเข้มชัย ชูติวงศ์	กรรมการ
๕. นายบัณฑิต เอื้ออาภรณ์	กรรมการ
๖. นายพนชิต กิตติปัญญางาม	กรรมการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๑. นางสาวอรกนก พรณรัชชา
๒. นายคณิต สวัสดิ์
๓. นายคณาศักดิ์ ปั่นสันเทียะ
๔. นายศุภกร ปุณญฤทธิ์
๕. นายทรงพล มั่นคงสุจริต

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

๑. นางสาวพะเยาว์ คำมุก
๒. นายอุษิน วิโรจน์เตชะ
๓. นางสาวญาดา ว่องวัฒนากุล

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

๑. นายสุวิทย์ ธรณินทร์พานิช

สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน

๑. นางสาวนุจรีย์ เพชรรัตน์
๒. นางสาวศุภัชญา ชนชนะชัย

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ

๑. นางสาวดารินพร เจียมประดิษฐ์กุล

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๑. นายพงศ์พันธ์ แก้วตาทิพย์

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

๑. นายสุชาติ อุดมโสภกิจ
๒. นางสาวสลิวรรณ กลับประสิทธิ์
๓. นายธนาкар วงษ์ดีไทย
๔. นางสาวภัทรธิรา เกื้อกิม
๕. นางสาวมนันยา ชุณหวิทย์นิยานนท์
๖. นายวงศ์ สุโขติรัตน์
๗. นายมหัทธน พงษ์ธิขจรชัย
๘. นายณรงค์ รังสีวิจิตรประภา
๙. นายอานนท์ ตานะเศรษฐ์
๑๐. นายศุภวัฒน์ โชคสวัสดิ์ไพศาล

๑๑. นายจอมพล ทองแป้น
 ๑๒. นางสาวแพรประพันธ์ ลิขิตมั่งกรวณิช
 ๑๓. นางสาววรรณพร เจริญรัตน์
 ๑๔. นางสาวกชวรรณ ปักศรีก
 ๑๕. นางสาวณัฐธิดา กลิ่นพยอม

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๐๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานและฝ่ายเลขานุการฯ แจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ระเบียบวาระที่ ๑.๑ บุคคลตามบัญชีรายชื่อที่เชิญเข้าร่วมประชุมในคณะกรรมการ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (นายเอนก เหล่าธรรมทัศน์) ประธานที่ประชุม เปิดการประชุมและกล่าวต้อนรับกรรมการ กรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เข้าร่วมประชุม

ฝ่ายเลขานุการฯ แจ้งต่อที่ประชุมว่า ตามคำสั่งสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ที่ ๒/๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง ด้านการส่งเสริมระบบนิเวศนวัตกรรม และการพัฒนาปรับปรุงกฎหมาย กฎและระเบียบ กำหนดว่าในกรณีที่จำเป็น คณะกรรมการอาจเชิญบุคคลในบัญชีรายชื่อที่สภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ มีมติเห็นชอบให้เข้าร่วมเป็นครั้งคราวก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ให้ผู้ซึ่งได้รับเชิญมาประชุมมีฐานะเป็นกรรมการสำหรับการประชุมครั้งที่ได้รับเชิญนั้น

ทั้งนี้ สภานโยบายฯ มีมติเห็นชอบบัญชีรายชื่อบุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือ มีประสบการณ์ เพื่อเชิญเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่องฯ ในคณะกรรมการ ในคราวประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๓ จำนวน ๑๑ ท่าน จากนั้น คณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่องฯ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ ได้มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ ทหารือกับ ประธานกรรมการเพื่อเชิญบุคคลตามบัญชีรายชื่อเข้าร่วมประชุมในคณะกรรมการเป็นครั้งคราว

การประชุมคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง ด้านการส่งเสริมระบบนิเวศนวัตกรรม และการพัฒนาปรับปรุงกฎหมาย กฎและระเบียบ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ จึงเห็นควรให้เชิญบุคคลซึ่ง มีความรู้และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวาระการประชุม จำนวน ๔ ท่าน ที่อยู่ในบัญชีรายชื่อเข้าร่วมประชุม ดังนี้

๑. ศาสตราจารย์พิเศษเข้มชัย ชุตินวงศ์
๒. ศาสตราจารย์บัณฑิต เอื้ออาภรณ์
๓. ดร. ณรงค์ ศิริเลิศวรกุล
๔. ดร. พณชิต กิตติปัญญางาม

มติที่ประชุม

รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๓

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดทำรายงานการประชุมคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง ด้านการส่งเสริมระบบนิเวศนวัตกรรม และการพัฒนาปรับปรุงกฎหมาย กฎและระเบียบ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ ในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เรียบร้อยแล้ว และแจ้งเวียนให้กรรมการพิจารณา เรียบร้อยแล้ว โดยไม่มีกรรมการทันทัดขอแก้ไขเพิ่มเติม

มติที่ประชุม

รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง ด้านการส่งเสริมระบบ นิเวศนวัตกรรม และการพัฒนาปรับปรุงกฎหมาย กฎและระเบียบ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ**ระเบียบวาระที่ ๓.๑ ความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนการส่งเสริมระบบนิเวศนวัตกรรม**

ฝ่ายเลขานุการฯ รายงานต่อที่ประชุมว่า สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบงานวิชาการของสภานโยบายฯ ได้จัดทำข้อเสนอแนะนโยบายการพัฒนาระบบนิเวศนวัตกรรมเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนา พร้อมทั้งเสนอ มาตรการและกลไกเพื่อให้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนประเทศเข้าสู่ประเทศที่ขับเคลื่อนด้วยเศรษฐกิจ นวัตกรรม โดยตั้งเป้าหมายหลักไว้ ๓ ประการ ได้แก่ ๑) การลงทุนค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและนวัตกรรมที่เพิ่ม สูงขึ้นถึงร้อยละ ๒ ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ หรือ GDP ๒) การสร้างผู้ประกอบการธุรกิจนวัตกรรม (IDE : Innovation Driven Enterprise) ที่มีรายได้มากกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท จำนวน ๑,๐๐๐ ราย และ ๓) การส่งเสริมให้เกิดผู้ประกอบการธุรกิจนวัตกรรมที่มีสินค้านวัตกรรมมูลค่าสูงในตลาดโลก จำนวน ๕ ราย จากการจัดอันดับ Fortune Global ๕๐๐ Biggest Company

เพื่อบรรลุเป้าหมายหลักทั้ง ๓ ประการดังกล่าว สอวช. ได้ขับเคลื่อนการส่งเสริม ระบบนิเวศนวัตกรรม รวม ๗ ด้าน ดังนี้

๑. การสร้างผู้ประกอบการและฐานนวัตกรรม

- มาตรการสนับสนุนทุนสำหรับผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาผลงานวิจัยและ นวัตกรรมตามโจทย์ความต้องการของภาครัฐ หรือ ความต้องการจากภาคเอกชนที่มีตลาดใหญ่ (Thailand Business Innovation Research: TBIR / Thailand Technology Transfer Research: TTTR) โดย สอวช. และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ได้ร่วมกัน

จัดทำมาตรการดังกล่าวเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กสว.) ให้ความเห็นชอบและอยู่ระหว่างดำเนินการ โดยจัดทำเป็นโปรแกรมสนับสนุนทุนให้แก่ SME โดยตรง

๒. การสร้างกลไกตลาดนวัตกรรม (Demand)

- การปรับปรุงบัญชีนวัตกรรมเครื่องมือแพทย์ สอวช. อยู่ระหว่างจัดทำข้อเสนอนโยบายการปรับปรุงบัญชีนวัตกรรมเพื่อให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. การลดความเสี่ยงภาคธุรกิจ

- การศึกษาเรื่อง Investment Ecosystem สอวช. อยู่ระหว่างศึกษาการลงทุนของธุรกิจเงินร่วมลงทุน รวมถึงสถานภาพของ Startup ในประเทศไทย โดยทำงานร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อออกแบบมาตรการ กลไกในการช่วยกระตุ้นการลงทุน

๔. การสร้างแรงจูงใจและสิทธิประโยชน์ ด้านการเงิน การคลัง และการลงทุน

- กองทุนนวัตกรรม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) สอวช. และ สกสว. ร่วมกันจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนนวัตกรรม โดยการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ในลักษณะการสมทบทุน (Matching Fund) และการให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีสำหรับบริษัทขนาดใหญ่ที่บริจาคเงินเข้ากองทุน โดยหลักการของข้อเสนอฯ ผ่านความเห็นชอบจาก กสว. โดยขณะนี้ ส.อ.ท. อยู่ระหว่างจัดตั้งกองทุนนวัตกรรมเพื่อขับเคลื่อนให้เกิดการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

- กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness Fund) สอวช. ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ขับเคลื่อนการดำเนินการของกองทุนให้ครอบคลุมถึงผู้รับประโยชน์ที่เป็นผู้ประกอบการนวัตกรรมมากยิ่งขึ้น

- มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรและการจ้างบุคลากรที่มีทักษะสูง สำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย (Thailand Plus Package) โดย สอวช. ทำหน้าที่รับรองหลักสูตรและการจ้างแรงงานเพื่อให้สถานประกอบการสามารถนำไปยื่นขอสิทธิประโยชน์ทางภาษีจากกรมสรรพากร

๕. การปรับปรุงกฎหมาย กฎ และระเบียบ

- ระเบียบจัดซื้อจัดจ้างเพื่อการวิจัยและนวัตกรรม ผ่านความเห็นชอบจากสภานโยบายฯ แล้ว กรมบัญชีกลางมีความเห็นเพิ่มเติมเล็กน้อย และอยู่ระหว่างการแก้ไขและรอเสนอที่ประชุมที่เกี่ยวข้องต่อไป

- ร่าง พ.ร.บ. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. อยู่ระหว่างการพิจารณาในชั้นกรรมาธิการวิสามัญ ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จโดยเร็ว

- ร่างระเบียบร่วมทุนเพื่อนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ สอวช. ได้แต่งตั้ง ศาสตราจารย์พิเศษ เข้มชัย ชุตินวงศ์ เป็นประธานคณะทำงาน และผู้แทนจากสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ร่วมเป็นคณะทำงาน เพื่อจัดทำร่างระเบียบฯ เสนอต่อสภานโยบายต่อไป

- แนวทางการจัดตั้งและดำเนินการนิติบุคคลเพื่อร่วมลงทุน (Holding Company) ของสถาบันอุดมศึกษาและสถาบันวิจัยของรัฐ ซึ่งจะนำมาเสนอต่อที่ประชุมในระเบียบวาระที่ ๔.๑

๖. การปรับโครงสร้างระบบสนับสนุนและระบบบริหารจัดการ อววน. ที่มีประสิทธิภาพ

- การให้ทุนแบบ Multi-year สกสว. และ สอวช. อยู่ระหว่างการศึกษาแนวทางที่จะทำให้เกิดการให้ทุนแบบ Multi-year

- การเชื่อมโยงข้อมูล อววน. เพื่อการใช้ประโยชน์ สอวช. ได้จัดทำผังโครงสร้างข้อมูลเสนอต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบ อววน. โดยได้รับความเห็นชอบแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผังโครงสร้างข้อมูลดังกล่าวไปจัดทำระบบข้อมูลต่อไป

- ๗. การเพิ่มสมรรถนะการวิจัย โครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (วทน.) และบุคลากรมีคุณภาพ

- โครงสร้างพื้นฐานการวิจัย มีการดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น อาทิ ด้านการวิเคราะห์และทดสอบยานยนต์สมัยใหม่ (Autonomous, Connected, Electric and Shared Vehicles: ACES)

- เขตนวัตกรรม สอวช. อยู่ระหว่างการศึกษาเรื่อง ระเบียงเศรษฐกิจนวัตกรรม Route # 1 Innovation Economic Corridor โดยคาดว่าจะใช้กลไกของอุทยานวิทยาศาสตร์ในการสร้างนวัตกรรมในภูมิภาค

- แพลตฟอร์มวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการใช้ประโยชน์กำลังคนที่มีความสามารถสูงของประเทศไทย (Thailand Talent Platform) สอวช. จัดทำระบบสารสนเทศ ร่วมกับหน่วยงานที่มีนักเรียนทุน นักวิจัย และหน่วยงานที่ใช้ประโยชน์จากนักเรียนทุน

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

๑. การขับเคลื่อนการส่งเสริมระบบนิเวศนวัตกรรม ด้านการเพิ่มสมรรถนะการวิจัย โครงสร้างพื้นฐาน วทน. และบุคลากรมีคุณภาพนั้น ปัจจุบัน หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนา กำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.) อยู่ระหว่างการทำงานร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) เพื่อกำหนดหลักการในการนำผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศเข้ามาช่วยเหลือในสาขาอุตสาหกรรมที่ยังขาดแคลน

มติที่ประชุม

รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔

เรื่องเพื่อพิจารณา

ระเบียบวาระที่ ๔.๑ ร่างแนวทางปฏิบัติเพื่อการจัดตั้งและดำเนินการนิติบุคคลเพื่อร่วมลงทุน (Holding Company) ของสถาบันอุดมศึกษาและสถาบันวิจัยของรัฐ

ฝ่ายเลขานุการฯ รายงานต่อที่ประชุมว่า สืบเนื่องจากสภานโยบายฯ เล็งเห็นถึงความสำคัญของนิติบุคคลเพื่อร่วมลงทุน (Holding Company) ในการสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์และส่งผลให้เกิดการเพิ่มจำนวนธุรกิจนวัตกรรม จึงได้มอบหมายคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่องด้านการส่งเสริมระบบนิเวศนวัตกรรมฯ พิจารณาผลักดันเชิงนโยบาย ต่อมาคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่องด้านการส่งเสริมระบบนิเวศนวัตกรรมฯ ให้ความเห็นชอบต่อนโยบายส่งเสริมการจัดตั้งและดำเนินการนิติบุคคลเพื่อร่วมลงทุน (Holding Company) ของสถาบันอุดมศึกษาและสถาบันวิจัยตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ เร่งดำเนินการ ในการประชุมครั้งนี้ฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดทำร่างแนวทางปฏิบัติแล้วเสร็จและนำเสนอต่อที่ประชุม สรุปดังนี้

๑. **หลักการสำคัญ** เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติหรือคู่มือเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาและสถาบันวิจัยใช้ในการจัดตั้งและกำกับดูแล Holding Company และเป็นนโยบายจากสภานโยบายให้นำไปใช้เป็นกรอบในการดำเนินการแต่ไม่มีสภาพบังคับทางกฎหมาย โดยกำหนดเป็นหลักการหรือแนวทางเพื่อนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของหน่วยงานแต่ละแห่ง

๒. **วัตถุประสงค์** เป็นแนวทางปฏิบัติ (Guiding Principle) นำไปใช้ในการจัดตั้งและดำเนินงาน Holding Company ได้อย่างคล่องตัว มีประสิทธิภาพ และโปร่งใส อันนำไปสู่การเพิ่มจำนวนธุรกิจนวัตกรรม ก่อให้เกิดการสร้างรายได้และการจ้างงานเพิ่มมากขึ้นในประเทศ

๓. **กระบวนการในการจัดทำร่างแนวทางปฏิบัติฯ** ได้มีการหารือกับผู้ที่เกี่ยวข้องผ่านการสัมภาษณ์ การจัดระดมความคิดเห็น และการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมาย

๔. **ผู้ใช้แนวทางปฏิบัติฯ** ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษาและสถาบันวิจัยของรัฐ

๕. **สาระสำคัญ** ประกอบด้วย (๑) กฎหมายที่เกี่ยวข้อง (๒) การจัดตั้ง Holding Company (๓) การกำกับดูแล (๔) การส่งเสริมและสนับสนุนการนำความรู้ ผลงานวิจัย หรือนวัตกรรมของสถาบันอุดมศึกษาและของหน่วยงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ และ (๕) บุคลากร

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

๑. ควรกำหนดองค์ประกอบคณะกรรมการ Holding Company ให้มีจำนวนกรรมการอิสระซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ทางธุรกิจเป็นเสียงข้างมาก เพื่อขยายมุมมองในการบริหารธุรกิจและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง Holding Company

๒. ร่างแนวทางปฏิบัติครอบคลุมเฉพาะการจัดตั้ง Holding Company ขึ้นมาใหม่ ไม่รวมถึงกรณีการร่วมลงทุนกับ Holding Company ซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ มีการดำเนินการอยู่บ้างแล้ว

๓. ควรเพิ่มรูปแบบการร่วมลงทุน และแนวทางการถอนการร่วมลงทุน เป็นประเด็นที่ควรคำนึงถึงในการจัดทำรายงานการศึกษาแผนการลงทุนของ Holding Company ด้วย

๔. นอกจากการกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาและสถาบันวิจัยของรัฐควรสนับสนุนการสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านการบริหารธุรกิจนวัตกรรมเพื่อประโยชน์ในการบริหารบริษัทธุรกิจนวัตกรรมแล้ว ควรกำหนดให้มีการสนับสนุนบุคลากรและนักศึกษาให้มีความรู้และทักษะของความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) ด้วย

๕. การกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถนำเงินรายได้ไปใช้เพื่อการประกอบธุรกิจในร่างแนวทางปฏิบัติฯ ยังระบุได้ไม่ชัดเจน

๖. แนวทางปฏิบัติฯ ฉบับนี้ไม่มีผลบังคับทางกฎหมาย จึงอาจไม่เพียงพอที่จะสร้างความมั่นใจให้สถาบันอุดมศึกษาบางแห่ง เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ดำเนินการจัดตั้ง Holding Company เนื่องจาก ถึงแม้ว่า พ.ร.บ. การอุดมศึกษา มาตรา ๓๙ ได้กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งดำเนินการตั้ง Holding Company ได้ แต่ พ.ร.บ. ของสถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวไม่ได้อนุญาตไว้ นอกจากนี้ กฎหมายจัดตั้งหน่วยงานของรัฐบางแห่งไม่ได้ให้อำนาจในการจัดตั้ง Holding Company เช่น สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ดังนั้น จึงควรพิจารณาปลดล็อกด้านกฎหมายให้สามารถดำเนินการได้ด้วย

๗. ส่วนที่สำคัญมากในการจัดตั้ง Holding Company คือ (๑) การจัดตั้งและการสรรหาผู้บริหาร (๒) การกำกับดูแล การตัดสินใจ และการบริหารการลงทุน โดยต้องคำนึงว่าสถาบันอุดมศึกษาหรือสถาบันวิจัยควรเข้าไปกำกับหรือไม่ มากหรือน้อยเพียงใด

๘. การจัดตั้งและบริหาร Holding Company กระทบถึงการบริหารของสถาบันอุดมศึกษาใน ๓ ส่วน ได้แก่ (๑) อธิการบดีและคณะผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา (๒) สถาบันอุดมศึกษา และ (๓) Holding Company ดังนั้น การพิจารณาจัดตั้งและดำเนินการของ Holding Company ควรคำนึงถึงและให้ความสำคัญกับการพัฒนางานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาไปพร้อม ๆ กับประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ที่จะเกิดขึ้นจากการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ด้วยกลไก Holding Company และการนำประโยชน์จากการดำเนินงานของ Holding Company กลับมาทำให้สถาบันอุดมศึกษาเจริญก้าวหน้าขึ้นด้วย

๙. ควรมีการสื่อสารให้ฝ่ายการเมืองและบุคคลทั่วไปตระหนักว่า Holding Company ไม่ใช่เพียงการจัดตั้งธุรกิจเพื่อหารายได้ของสถาบันอุดมศึกษา แต่จะเป็นเครื่องมือเชิงกลยุทธ์ (Strategic Asset) ในการพัฒนาประเทศให้เกิดการก้าวกระโดดครั้งใหญ่ โดย Holding Company ต้องมีความร่วมมือกับบริษัทหรือหน่วยงานวิจัยของต่างประเทศด้วย ซึ่งจะทำให้เกิดการยกระดับสถาบันอุดมศึกษาและดึงดูดให้บริษัทรายใหญ่ต้องการเข้าร่วมดำเนินงาน และสถาบันอุดมศึกษาจะมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาและสร้างความเจริญให้แก่ประเทศ

๑๐. ควรเพิ่มเหตุผลความจำเป็น และการพิจารณาความเหมาะสมในมิติของเวลาและความพร้อมในการจัดตั้ง Holding Company เพื่อสื่อสารให้ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาได้เข้าใจและดำเนินการได้ และระบุข้อห้ามการปฏิบัติให้ชัดเจนในลักษณะ (Do & Don't) ในประเด็นที่มีความเสี่ยงหรือผิดระเบียบ

๑๐. เพื่อให้การสนับสนุนธุรกิจนวัตกรรมได้ครบวงจรมากขึ้น ภาครัฐควรยอมรับความเสี่ยงจากการลงทุนที่จะเกิดขึ้นในการดำเนินธุรกิจด้วย โดยเฉพาะการระดมทุนระยะเริ่มต้นซึ่งยังขาดการสนับสนุนอยู่จำนวนมาก และควรสร้างร่วมมือกับนักลงทุนในระดับภูมิภาคและนานาชาติให้มากขึ้น ตัวอย่างเช่น โครงการ Yozma ในประเทศอิสราเอล

๑๑. Holding Company เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง (Middle-income Trap) อย่างไรก็ตาม สถาบันอุดมศึกษาและสถาบันวิจัยยังมีความเสี่ยงที่จะลงทุน จึงเสนอให้นำกลไก Sandbox มาใช้ทดลองดำเนินการจะทำให้เกิดประสบการณ์ที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานในระยะยาวต่อไป นอกจากนี้ ควรมีการสื่อสารกับเอกชนให้เกิดความเข้าใจและคลายความกังวลในความต่อเนื่องของการดำเนินงาน

๑๒. การลงทุนในธุรกิจนวัตกรรมของ Holding Company ไม่ควรลงทุนในธุรกิจที่เป็นเพียงรายผลิตภัณฑ์ แต่ควรลงทุนในบริษัทที่มีธุรกิจเป็นลักษณะแพลตฟอร์มที่มีการเชื่อมโยงของหลายเทคโนโลยี ซึ่งจะเหมาะสมและมีโอกาสสำเร็จมากกว่า

๑๓. อาจนำคู่มือด้านการบริหารจัดการ (Governance) ของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์มาเป็นต้นแบบในการร่างแนวทางปฏิบัติฯ ได้

มติที่ประชุม เห็นชอบร่างแนวทางปฏิบัติเพื่อการจัดตั้งและดำเนินการนิติบุคคลเพื่อร่วมลงทุน (Holding Company) ของสถาบันอุดมศึกษาและสถาบันวิจัยของรัฐ โดยมอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะไปปรับปรุงร่างแนวทางการปฏิบัติฯ และเวียนให้คณะกรรมการรับทราบอีกครั้ง ก่อนเผยแพร่ให้แก่สถาบันอุดมศึกษาและสถาบันวิจัยต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔.๒ การส่งเสริมและพัฒนายานยนต์สมัยใหม่

ฝ่ายเลขานุการฯ รายงานว่า สอวช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันจัดทำสมุดปกขาวการส่งเสริมและพัฒนายานยนต์สมัยใหม่ (Next-Generation Automotive : Promotion and Development) ต่อมาคณะอนุกรรมการยานยนต์ไฟฟ้า ภายใต้คณะกรรมการการพลังงานสภาผู้แทนราษฎร มีมติเห็นชอบในหลักการของสมุดปกขาว และให้นำข้อมูลผนวกเป็นเนื้อหาสำคัญในรายงานผลการศึกษานโยบายยานยนต์ไฟฟ้าของประเทศไทย โดยเนื้อหาหลายส่วนมีความสอดคล้องกับรายงานการศึกษา เรื่อง ยานยนต์ไฟฟ้า ซึ่งจัดทำโดยคณะกรรมการการพลังงาน สภาผู้แทนราษฎร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสอดคล้องกับทิศทางนโยบายของคณะกรรมการนโยบายยานยนต์ไฟฟ้าแห่งชาติในการก้าวสู่การเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าและชิ้นส่วนที่สำคัญของโลก โดยมีกำลังการผลิตยานยนต์ที่ปล่อยมลพิษเป็นศูนย์ (Zero Emission Vehicle : ZEV) อย่างน้อยร้อยละ ๓๐ ของการผลิตในปี ๒๕๗๓ ซึ่งถือเป็นอีกหนึ่งกลไกที่จะนำพาประเทศไทยเข้าสู่การเป็นสังคมคาร์บอนต่ำ (Low-carbon Society) ในอนาคต

สอวช. ได้ศึกษาวิจัยและขับเคลื่อนเชิงนโยบายร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีแนวทางการส่งเสริมและพัฒนายานยนต์สมัยใหม่ ดังนี้

๑. สมุดปกขาวการส่งเสริมและพัฒนายานยนต์สมัยใหม่ เสนอให้มีการกำหนดเป้าหมายระยะสั้น กลาง และยาว รวมถึงข้อเสนอแนะนโยบายและกลไกการดำเนินงานในด้านต่างๆ ซึ่ง สอวช. ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒. ข้อเสนอมาตรการส่งเสริมและพัฒนายานยนต์ไฟฟ้า (Autonomous, Connected, Electric and Shared Vehicles : ACES) ด้วยการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.)

๒.๑ การสร้างตลาดในช่วงแรกเริ่มด้วยการสนับสนุนจากภาครัฐ

- สนับสนุนผู้ประกอบการไทยเพิ่มสัดส่วน Local Content เริ่มจากร้อยละ ๔๐ ในปัจจุบันไปสู่ร้อยละ ๘๐ ในปี ๒๕๗๓
- การแก้ระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น กำหนดราคากลางยานยนต์ไฟฟ้า การซื้อขายไฟฟ้า การติดตั้งสถานีอัดประจุไฟฟ้า ร่วมกับ Solar Rooftop ในพื้นที่หน่วยราชการ

๒.๒ การพัฒนาความสามารถด้านการวิจัยและนวัตกรรมของยานยนต์สมัยใหม่

๑) EV Conversion and EV New Design

- ส่งเสริมการใช้งาน ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านการกำหนดจำนวนหรือเป้าหมายสัดส่วนการใช้งาน EV
- การสนับสนุนทางการเงิน
- การสนับสนุนที่ไม่ใช่การเงิน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- ถ่ายทอดความรู้ด้าน System Integration ปรับปรุงหลักสูตร และสนับสนุน Talent Mobility

๒) Battery, Part/Components

- การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีนำเข้าชิ้นส่วน (๑-๓ ปี Grace Period) และแยกการสนับสนุน อุตสาหกรรมแบตเตอรี่แพ็ค/เซลล์
- การพัฒนาความสามารถด้านการวิจัยและนวัตกรรม

๓) สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน

- สร้างสนามทดสอบ CAV Proving Ground (PPP) เพื่อการพัฒนาในด้านต่างๆ รองรับการใช้งานในอนาคต
- Connected and Autonomous, Shared Vehicles

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

๑. ควรพิจารณาการใช้คำว่า “ยานยนต์สมัยใหม่” เนื่องจากครอบคลุมประเภทของยานยนต์สมัยใหม่ทั้งหมด เช่น เรือ รถไฟ อากาศยาน ซึ่งรายงานการศึกษาฉบับนี้ครอบคลุมเพียงรถยนต์เท่านั้น

๒. ควรกำหนดประเด็นการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาได้อย่างก้าวกระโดดและก้าวหน้านำประเทศอื่นได้ เช่น การสร้างรถยนต์ไฟฟ้าแบรนด์ไทย เนื่องจาก เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนจากรถยนต์สันดาปภายในแบบเดิมเป็นการพัฒนารถยนต์แบบใหม่ทำให้มีโอกาสที่จะแข่งขันได้ หรือ การพัฒนาแบตเตอรี่ ซึ่งอาจมุ่งเน้นการพัฒนา Battery Packs มากกว่า Battery cells เนื่องจาก Battery cells เป็นเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และไทยยังขาดความสามารถด้านเทคโนโลยีในด้านนี้ หรือ การพัฒนาระบบขับเคลื่อนอัตโนมัติ อาจมุ่งเน้นในการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์

๓. ควรเน้นการศึกษาเชิงลึกของรถยนต์ไฟฟ้ามากยิ่งขึ้นเนื่องจากกระทรวง อว. สามารถนำยุทธศาสตร์ และแผนวิจัยไปดำเนินการให้เกิดประโยชน์ต่อได้ ทั้งนี้ ควรมีการทบทวนแผนวิจัยด้านยานยนต์ไฟฟ้าและวางกลยุทธ์ใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และอาจเน้นการพัฒนาไปที่รถขนาดใหญ่ เนื่องจากประเทศไทยมีประสบการณ์ในการทำรถไฟฟ้าเป็นอย่างดี รวมทั้งในปัจจุบันมีความต้องการของตลาดมากขึ้นจากการที่องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) ถูกกำหนดให้เปลี่ยนมาใช้รถบัสไฟฟ้า

๔. ควรเพิ่มเรื่องมาตรฐานความปลอดภัย และหน่วยงานที่จะให้การรับรองมาตรฐาน สำหรับการพัฒนา EV conversion ด้วย

๕. ควรระบุเรื่องประเภทของชิ้นส่วน กระบวนการดำเนินงาน และหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องทดสอบในการทำ Local content สำหรับ Charger เพิ่มเติม นอกเหนือจากการกำหนดตัวเลขสัดส่วน Local content เพื่อให้เกิดระบบนิเวศนวัตกรรมที่สมบูรณ์

๖. สำหรับการพัฒนาแบตเตอรี่ ปัจจุบันมีผู้ประกอบการไทยจำนวนหนึ่งที่สามารถทำการผลิตได้ ควรมีการศึกษาว่าจะเพิ่ม Local content หรือจะส่งเสริมด้านอื่นๆ อย่างไร เช่น การนำแบตเตอรี่เซลล์มาเพิ่มมูลค่าให้สูงขึ้นโดยการนำมาแพ็คและเพิ่มการพัฒนาซอฟต์แวร์เข้าไป ซึ่งหากสามารถดำเนินการได้สำเร็จ จะเกิดองคาพยพตามมา

๗. ปัจจุบันมีข้อจำกัดทางกฎหมายเรื่องสถานีอัดประจุ ทำให้หลายหน่วยงานไม่สามารถขายไฟฟ้าได้ และสถานีอัดประจุในปัจจุบันยังมีไม่เพียงพอ จึงอาจเกิดปัญหาเรื่องกำลังไฟฟ้าในบางพื้นที่

๘. ควรมีการกำหนดมาตรฐานให้ชัดเจนเพื่อให้ประเทศไทยขับเคลื่อนยานยนต์สมัยใหม่ได้เร็วขึ้น โดยกระทรวง อว. สามารถดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานอื่นได้

๙. นอกจากการพัฒนาภาคการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมแล้ว ควรพิจารณาตลาดหลังการขาย (After market) ด้วย ซึ่งผู้บริโภคอาจจะไม่ได้กลับมาซื้อแบตเตอรี่หรือมอเตอร์ี่ห่อเดิม เราจึงควรพิจารณาว่าเราควรมีแบตเตอรี่ มอเตอร์ หรือชิ้นส่วนต่างๆ ที่เป็นทางเลือกได้หรือไม่

๑๐. ในเรื่องของพัฒนากำลังคน นอกจากการพัฒนากำลังคนในอุตสาหกรรมการผลิตแล้ว ควรมีการพัฒนากำลังคนในส่วนการตลาดหลังการขาย (After market) ด้วย เช่น พนักงานในอู่รถและบริการสาธารณะ ด้วย

๑๑. ควรวางแผนล่วงหน้าในเรื่องการรีไซเคิลแบตเตอรี่ เช่น อาจใช้เป็นแหล่งกักเก็บพลังงานในบ้าน หรือนำไปรีไซเคิลใหม่ ซึ่งเรื่องนี้ผู้ประกอบการไทยหลายรายสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยแต่ยังขาดการสนับสนุน

๑๒. การส่งเสริมรถยนต์แบรนด์ไทยอาจเป็นประเด็นอ่อนไหว เนื่องจากไทยเคยมีโครงการดีทรอยต์แห่งเอเชีย (Detroit of Asia) สนับสนุนให้ไทยเป็นฐานการผลิตของผู้ผลิตรถยนต์ต่างชาติ หากกำหนดเป็นนโยบายอาจจะมีปัญหากับนักลงทุนต่างชาติได้ ทั้งนี้ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยต้องการยกระดับโครงการดีทรอยต์แห่งเอเชีย (Detroit of Asia) โดยเน้นให้ประเทศไทยผลิตรถยนต์ระดับบนมากกว่าเดิม

๑๓. Sharing economy (ระบบ autonomous) มีโจทย์วิจัยที่น่าสนใจให้ศึกษาอีกมาก จึงไม่ควรจำกัดมุมมองแค่เรื่องพลังงานและอุตสาหกรรม

๑๔. การจัดทำแผนที่นำทางด้านเทคโนโลยี ควรตั้งเป้าหมายไม่ใช่เพียงแค่การมีเทคโนโลยีเพื่อการผลิต แต่ควรเน้นที่การส่งออกเทคโนโลยีหรือนำเทคโนโลยีที่มีอยู่ไปสร้างมูลค่าต่อ อาทิเช่น บริษัทฟ็อกซ์คอนน์มี Engineering technology ไม่ใช่เพื่อผลิตสินค้าของตนเอง แต่เป็นการนำไปพัฒนาต่อยอดให้กับบริษัทลูกค้า นอกจากนี้ สกสว. ได้มีการจัดทำแผนที่นำทางด้านเทคโนโลยีของการส่งเสริมยานยนต์สมัยใหม่เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอให้ สอวช. นำมาผนวกกันด้วย

๑๕. ควรศึกษาเรื่อง Renewable energy เพื่อมาช่วยแก้ไขปัญหามลพิษในชนบท เนื่องจากมีความเดือดร้อนจากการที่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งไฟฟ้า ทำให้คนในชนบทยังจำเป็นต้องใช้รถยนต์สันดาปแบบเดิม ซึ่งในอนาคตอาจมีราคาแพงขึ้นทั้งราคารถยนต์และน้ำมันเชื้อเพลิง

๑๖. ประเทศไทยมีการส่งเสริมเอทานอลอย่างยาวนาน จึงควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ในการนำเอทานอลไปใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ เช่น การผลิต Fuel cell เป็นต้น

๑๗. ควรพิจารณาด้าน Social Science ควบคู่ไปด้วย เช่น ประเด็นปัญหาประติษฐ์ อาจส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างไร เป็นต้น

๑๘. สมุดปกขาวที่ฝ่ายเลขานุการฯ นำเสนอมีความครอบคลุม (Comprehensive) มีรายละเอียดมาก และแจ้งต่อที่ประชุมว่าสอดคล้องกับนโยบายของคณะกรรมการนโยบายยานยนต์ไฟฟ้าแห่งชาติ แต่ยังไม่มีการเทียบให้เห็นถึงความสอดคล้องดังกล่าว

๑๙. หากพิจารณาแล้วมาตรการส่งเสริม EV ความเป็นไปได้ที่น่าจะนำไปเป็นกรอบการดำเนินงานของการร่วมลงทุน (Holding Company) ของสถาบันอุดมศึกษาและสถาบันวิจัยของรัฐ ในข้อ

๔.๑

มติที่ประชุม

๑. มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการนำข้อคิดเห็นของคณะกรรมการฯ ไปปรับปรุงสรุปปกขาวฯ โดยอาจพิจารณาจัดทำเป็นเอกสารสรุปปกขาวฯ ฉบับที่ ๒ พร้อมทั้งให้สรุปและวิเคราะห์ข้อคิดเห็นของคณะกรรมการฯ ว่าประเด็นใดที่สามารถดำเนินการได้ และประเด็นใดที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ เสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวง อว.

๒. เห็นชอบข้อเสนอมาตรการส่งเสริมและพัฒนายานยนต์ไฟฟ้า (Autonomous, Connected, Electric and Shared Vehicles : ACES) ด้วย อววน.

๓. มอบหมายให้ สอวช. ประสานกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวง อว. และหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ในการดำเนินการตามมาตรการส่งเสริมและพัฒนายานยนต์สมัยใหม่ ด้วย อววน.

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)
- ไม่มี -

ปิดประชุมเวลา ๑๖.๐๐ น.

นายอานนท์ ตานะเศรษฐ
นายณรงค์ รังสีจิตรประภา
นายศุภวัฒน์ โชคสวัสดิ์ไพศาล
นางสาวมนันยา ชุณหะวัณ
ผู้จดยางานการประชุม

นางสาวนิรดา วีระโสภณ
นางสาวสิริพร พิทยโสภณ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม